

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης: 70/2023

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

(Τμήμα Ε')

Συνεδρίαση της 7^{ης} Ιουνίου 2023

Σύνθεση

Πρόεδρος: Νίκη Μαριόλη, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Αικατερίνη Γρηγορίου, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Βασίλειος Καραγεώργος, Χρήστος Μητκίδης, Ευάγγελος Μαρίνης, Περικλής Αγγέλου, Ευστράτιος Ηλιαδέλης, Ξανθή Μπασάκου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Επιστήμη-Μαρία Μουστακάτου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη άνευ ψήφου).

Αριθμός Ερωτήματος: Το με αριθμ. πρωτ. 7930/21-02-2023 (αριθμ. πρωτ. εισ. εγγράφου 419107/22-02-2023) έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Στήριξης και Σπουδών, Διεύθυνσης Σπουδών, Τμήματος Προπτυχιακών Σπουδών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται α) αν η διάταξη του άρθρου 10 παρ.1 της με αριθμ. 142413/Ζ1/19-10-2020 απόφασης του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων (Β΄ 4617), εκδόθηκε καθ΄ υπέρβαση της νομοθετικής εξουσιοδότησης και είναι αντίθετη με το άρθρο 76 παρ.1 του ν. 4692/2020 (Α΄ 111), σύμφωνα με το οποίο τίθεται ως προϋπόθεση μετεγγραφής, μεταξύ άλλων, τα αδέρφια να σπουδάζουν σε Τμήματα Α.Ε.Ι./Α.Ε.Α, τα οποία εδρεύουν σε διαφορετική Περιφερειακή Ενότητα τόσο μεταξύ τους όσο και από την Περιφερειακή Ενότητα στην οποία διαμένουν μόνιμα οι γονείς ή οι ίδιοι ή οι γονείς τους έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας και αν, ως εκ τούτου, πρέπει να ανακληθεί η απορριπτική περί μετεγγραφής απόφαση της Σχολής Μηχανολόγων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και να μετεγγραφεί ο φοιτητής Φ.Κ. στην ανωτέρω Σχολή και σε θετική περίπτωση β) αν η ως άνω Σχολή υποχρεούται να ανακαλέσει τις αποφάσεις της περί έγκρισης μετεγγραφής του φοιτητή Γ.Α. καθώς και άλλων φοιτητών, στις περιπτώσεις, που τα αδέρφια φοιτούν σε διαφορετικές Περιφερειακές Ενότητες από αυτές που διαμένουν μόνιμα οι γονείς τους και στις οποίες οι γονείς τους δεν διαθέτουν πλήρη κυριότητα κατοικίας ή επικαρπία κυριότητας.

Ιστορικό

Στο ανωτέρω έγγραφο ερώτημα της υπηρεσίας και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό:

- 1.** Ο Φ.Κ., υποψήφιος για μετεγγραφή, όπως αναφέρεται στον κατάλογο της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, είναι πρωτοετής φοιτητής στο Τμήμα Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών, με έδρα την Πάτρα. Η ως άνω Σχολή εισαγωγής του είναι αντίστοιχη με τη Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, σύμφωνα με τη με αριθμό 77888/Ζ1/1-7-2021 απόφαση του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Αντιστοιχίες Τμημάτων, Εισαγωγικών Κατευθύνσεων και Προγραμμάτων Σπουδών των ΑΕΙ και των Ανώτατων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών, ακαδημαϊκού έτους 2021-2022» (Β΄ 2877).
- 2.** Ο αιτών τη μετεγγραφή ως αδελφός προπτυχιακού φοιτητή, σπουδάζει στην Πάτρα, δηλαδή σε διαφορετική Περιφερειακή Ενότητα από αυτή που οι γονείς του ή ο ίδιος έχουν μόνιμη κατοικία καθώς και σε διαφορετική

Περιφερειακή Ενότητα από αυτή που οι γονείς του ή ο ίδιος έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας.

3. Οι γονείς του αιτούντος τη μετεγγραφή διαμένουν μόνιμα στην Κόρινθο, δηλαδή σε Περιφερειακή Ενότητα στην οποία δεν υπάρχει αντίστοιχο Τμήμα ή Σχολή με τη Σχολή εισαγωγής του. Επίσης, οι γονείς του αιτούντος τη μετεγγραφή διαθέτουν ακίνητο στην Αθήνα.

4. Ο αδελφός του αιτούντος τη μετεγγραφή σπουδάζει στην Αθήνα, δηλαδή σε Περιφερειακή Ενότητα, στην οποία εδρεύει αντίστοιχη Σχολή με τη Σχολή εισαγωγής του αιτούντος.

5. Τα αδέλφια μεταξύ τους σπουδάζουν σε Σχολές ή Τμήματα ΑΕΙ, τα οποία εδρεύουν σε διαφορετική Περιφερειακή Ενότητα (Πάτρα-Αθήνα) καθώς και σε διαφορετική Περιφερειακή Ενότητα από εκείνη της μόνιμης κατοικίας των γονέων τους, που είναι η Κόρινθος.

6. Η Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, κατά τη συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης στις 28-11-2022, απέρριψε το αίτημα του Φ.Κ. για μετεγγραφή του στη Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβου Πολυτεχνείου, με την αιτιολογία ότι δεν πληροί της προϋποθέσεις μετεγγραφής που ορίζονται στην περίπτωση Γ1 α' του κεφαλαίου Γ' της με αριθμ. 121935/Ζ1/05-10-2022 εγκυκλίου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων σχετικά με τις μετεγγραφές ακαδημαϊκού έτους 2022-2023, σύμφωνα με την οποία *«φοιτητής ο οποίος έχει ένα ή περισσότερα αδέλφια προπτυχιακούς φοιτητές, δύναται να αιτηθεί μετεγγραφή αποκλειστικά κατά το πρώτο έτος των σπουδών του, εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις α) τα αδέλφια σπουδάζουν σε Τμήματα Α.Ε.Ι./Α.Ε.Α. τα οποία εδρεύουν σε διαφορετικές περιφερειακές ενότητες και στις οποίες αα) δεν διαμένουν μόνιμα οι γονείς τους, αβ) τα ίδια ή οι γονείς τους δεν έχουν την πλήρη κυριότητα κατοικίας και αγ) τα ίδια ή οι γονείς τους δεν έχουν επικαρπία κατοικίας και β)...»*. Τούτο, διότι οι γονείς του αιτούντος τη μετεγγραφή, βάσει των κατατεθέντων δικαιολογητικών, διαθέτουν ακίνητο στην Αθήνα, όπου φοιτά ο αδελφός του. Επίσης, ο αιτών δεν εμπίπτει ούτε στην εξαίρεση που τα αδέλφια φοιτητές δύνανται να μετεγγραφούν στον τόπο διαμονής των γονέων τους ή στην περιφέρεια που έχουν οι γονείς ή οι ίδιοι πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας, καθόσον το κατά κεφαλήν εισόδημά του υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

7. Ακολούθως, ο Φ.Κ. άσκησε την από 03-01-2023 ένσταση, με την οποία αιτείται να ανακληθούν α) η από 28-11-2022 απόφαση της Σχολής Μηχανολόγων Μηχανικών του Ε.Μ.Π. περί απόρριψης της αίτησής του για μετεγγραφή από το Τμήμα Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών στην ανωτέρω Σχολή καθώς και β) η με αριθμ.πρωτ.64764/29-12-2022 βεβαίωση του Κοσμήτορα της Σχολής περί απόρριψης της μετεγγραφής του και να γίνει δεκτή η αίτηση μετεγγραφής του, προβάλλοντας ότι η ρύθμιση του άρθρου 10 παρ.1 της με αριθμ. 142413/Z1/19-10-2020 απόφασης του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Ρύθμιση θεμάτων μετεγγραφών και μετακινήσεων α) βάσει οικονομικών και κοινωνικών κριτηρίων και β) για αδέρφια προπτυχιακούς φοιτητές στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες» (Β΄ 4617), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 81 παρ.2 του ν. 4692/2020 (Α΄ 111), έχει τεθεί καθ' υπέρβαση της νομοθετικής εξουσιοδότησης και έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις του άρθρου 76 παρ.1 του ν. 4692/2020 (Α΄ 111). Ειδικότερα, ο αιτών επικαλείται ως αιτιολογία τα ακόλουθα: *«Ενώ το άρθρο 76 του νόμου με σαφήνεια χωρίς να επιδέχεται καμία αμφισβήτηση όρισε ως μία εκ των προϋποθέσεων χορήγησης μετεγγραφής τα αδέρφια να σπουδάζουν σε Τμήματα Α.Ε.Ι./Α.Ε.Α. τα οποία εδρεύουν σε διαφορετική Περιφερειακή Ενότητα τόσο μεταξύ τους όσο και από την Περιφερειακή Ενότητα στην οποία διαμένουν μόνιμα οι γονείς ή οι ίδιοι ή οι γονείς τους να έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας, η ανωτέρω απόφαση του Υφυπουργού αυθαίρετα και παράνομα προβαίνει σε ανεπίτρεπτη αντίθετη ρύθμιση από αυτήν που έθεσε ο νόμος θέτοντας την έλλειψη πλήρους κυριότητας ή επικαρπίας των αδελφών ή των γονέων τους ως προϋπόθεση για τη χορήγηση της μετεγγραφής. Σκοπός του νομοθέτη, όπως προκύπτει και από την προαναφερόμενη αιτιολογική έκθεση του νόμου, ήταν να διευρύνει τον αριθμό των μετεγγραφών μεταξύ προπτυχιακών αδελφών δίνοντας τη δυνατότητα μετεγγραφής στην Περιφερειακή Ενότητα όπου ο αιτών φοιτητής ή οι γονείς του έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας παρέχοντας ένα νέο κριτήριο, ώστε να περιορισθεί το κόστος συντήρησης τριών κατοικιών από τους γονείς (μία των γονέων, μία του φοιτητή που εισήλθε πρώτος και μία του νεότερου αδελφού του) και να μην καταστεί το δικαίωμα ιδιοκτησίας τους αρνητική προϋπόθεση αφαιρώντας τη*

δυνατότητα αυτή, όπως αντίθετα ρύθμισε η ανωτέρω Υ.Α.».

8. Η Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Στήριξης και Σπουδών, Διεύθυνση Σπουδών, Τμήμα Προπτυχιακών Σπουδών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, απαντώντας στο με αριθμ. πρωτ. 681/09-01-2023 έγγραφο του Κοσμήτορα της ως άνω Σχολής σχετικά με το τεθέν ερώτημα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «*παρατηρείται διαφορά μεταξύ των διατάξεων των άρθρων 72 έως 81 του Κεφαλαίου Β΄ του ν. 4692/2020 (Α΄ 111) και των αντίστοιχων διατάξεων των αριθμ. 142413/Ζ1/19-10-2020 (Β΄ 4617) και 148236/Ζ1/30-10-2020 (Β΄ 4806) αποφάσεων του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων καθώς και του με αριθμ. πρωτ. 121935/Ζ1/05-10-2022 εγγράφου «Μετεγγραφές/Μετακινήσεις ακαδημαϊκού έτους 2022-2023» του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων.*

9. Περαιτέρω, σε αντίθεση με την περίπτωση του ανωτέρω φοιτητή, η Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου ενέκρινε το αίτημα μετεγγραφής του Α.Γ., βάσει της με αριθμ. 121935/Ζ1/05-10-2022 εγκυκλίου του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, δεδομένου ότι: α) Τα αδέρφια φοιτούν σε διαφορετικές Περιφερειακές Ενώτητες και β) οι γονείς τους διαμένουν μόνιμα σε άλλη Περιφερειακή Ενότητα από αυτή που φοιτούν τα αδέρφια, ενώ δεν διαθέτουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας στην Περιφέρεια Αττικής. Επιπλέον, έχουν εγκριθεί από την ως άνω Σχολή είκοσι τέσσερις (24) τουλάχιστον τέτοιες περιπτώσεις φοιτητών, που οι γονείς δεν διαθέτουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας στην Περιφέρεια Αττικής.

10. Με αφορμή την ένσταση που άσκησε ο Φ.Κ., προέκυψε ο ως άνω προβληματισμός στη Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών του Ε.Μ.Π.

11. Κατόπιν των ανωτέρω, υποβλήθηκε το ερώτημα που εκτίθεται στο προοίμιο της παρούσας.

Νομοθετικό Πλαίσιο

12. Στις διατάξεις του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος (1975/1986/2001/2019) ορίζονται τα εξής:

«1....2. Ύστερα από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται η έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων, με ειδική εξουσιοδότηση νόμου και μέσα στα όριά της. Εξουσιοδότηση για έκδοση κανονιστικών πράξεων από άλλα όργανα της διοίκησης επιτρέπεται προκειμένου να ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό...».

13. Στις διατάξεις των άρθρων 72 περ. α', 73, 76 παρ. 1 περ. α', 3 και 4 καθώς και 81 παρ.2 του ν. 4692/2020 «Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις» (Α' 111), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 72 Ορισμοί

«Για την εφαρμογή του παρόντος Κεφαλαίου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί: α) Ως «μετεγγραφή» νοείται η δεύτερη εγγραφή ενός φοιτητή σε αντίστοιχο Τμήμα άλλου Α.Ε.Ι....με αυτό στο οποίο έχει εισαχθεί και εγγραφεί είτε μέσω της επιτυχίας του στις εξετάσεις πανελλαδικού επιπέδου Γενικού Λυκείου (ΓΕ.Λ.) ή Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.) είτε μέσω της άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης».

Άρθρο 73 Δικαιούχοι μετεγγραφής – Προϋποθέσεις

«1. Οι φοιτητές των Α.Ε.Ι. και των Α.Ε.Α. οι οποίοι ενεγράφησαν σε Τμήματα των Α.Ε.Ι./Α.Ε.Α, είτε μέσω της επιτυχίας τους στις εξετάσεις πανελλαδικού επιπέδου ΓΕ.Λ. ή ΕΠΑ.Λ. είτε μέσω της άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης, έχουν δικαίωμα μετεγγραφής εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται ανά κατηγορία δικαιούχων μετεγγραφής. 2. Ως κατηγορίες μετεγγραφής νοούνται οι εξής: α)...β) μετεγγραφή αδελφών προπτυχιακών φοιτητών του άρθρου 76, γ)...3. Γενική προϋπόθεση για μετεγγραφή σε όλες τις περιπτώσεις της παρ. 2 είναι η ύπαρξη αντιστοιχίας των Τμημάτων σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων της παρ. 5...4. Η αίτηση μετεγγραφής πραγματοποιείται ηλεκτρονικά και επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης κατά το άρθρο 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75). Η μετεγγραφή πραγματοποιείται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. 5. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, η οποία εκδίδεται το αργότερο έως την 30η Μαΐου κάθε έτους και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται η αντιστοιχία των Τμημάτων, των Εισαγωγικών Κατευθύνσεων και των Προγραμμάτων Σπουδών των Α.Ε.Ι. και των Α.Ε.Α...».

Άρθρο 76 Μετεγγραφή αδελφών προπτυχιακών φοιτητών

«1. Φοιτητής, ο οποίος έχει ένα ή περισσότερα αδέρφια προπτυχιακούς φοιτητές, δύναται να αιτηθεί μετεγγραφή αποκλειστικά κατά το πρώτο έτος, σύμφωνα με τη διαδικασία του παρόντος άρθρου, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) τα αδέρφια σπουδάζουν σε Τμήματα Α.Ε.Ι./Α.Ε.Α. τα οποία εδρεύουν σε διαφορετική Περιφερειακή Ενότητα τόσο μεταξύ τους όσο και από

την Περιφερειακή Ενότητα στην οποία διαμένουν μόνιμα οι γονείς ή οι ίδιοι ή οι γονείς τους έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας, β)...». 2....3. Ως προς τις μετεγγραφές της παρ. 1, εφαρμόζεται η ακόλουθη διαδικασία: α) ο φοιτητής δύναται να μετεγγραφεί σε αντίστοιχο Τμήμα, το οποίο εδρεύει στην Περιφερειακή Ενότητα φοίτησης του αδελφού, β) εάν δεν υπάρχει αντίστοιχο Τμήμα στην Περιφερειακή Ενότητα φοίτησης του αδελφού, ο φοιτητής δύναται να μετεγγραφεί σε αντίστοιχο Τμήμα το οποίο εδρεύει στην Περιφερειακή Ενότητα της μόνιμης κατοικίας των γονέων του ή της Περιφερειακής Ενότητας στην οποία ο ίδιος ή οι γονείς του έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας, γ) εάν δεν πληρούνται τα ανωτέρω κριτήρια, τα αδέλφια δύναται να μετεγγραφούν από κοινού σε αντίστοιχα Τμήματα τα οποία εδρεύουν σε άλλη Περιφερειακή Ενότητα, πλην Αττικής και Θεσσαλονίκης. 4. Κατ' εξαίρεση της παρ. 3, σε περίπτωση που το κατά κεφαλήν εισόδημα του αιτούντος δεν υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, τα αδέλφια φοιτητές δύναται να μετεγγραφούν από κοινού σε αντίστοιχο Τμήμα της Περιφερειακής Ενότητας, στην οποία οι ίδιοι ή οι γονείς τους διαμένουν μόνιμα ή έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας».

Άρθρο 81 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

«1....2. Η διαδικασία για την υποβολή αιτήσεων μετεγγραφής και μετακίνησης, η εξειδίκευση των κριτηρίων εξέτασής τους, η διαδικασία υποβολής αιτήσεων θεραπείας ενώπιον της Επιτροπής του άρθρου 80, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων. 3....».

14. Στις διατάξεις των άρθρων 10 παρ. 1, 2 και 3 και 12 παρ. 1, 5, 6, 7 και 8 της με αριθμ. 142413/Ζ1/19-10-2020 απόφασης του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Ρύθμιση θεμάτων μετεγγραφών και μετακινήσεων α) βάσει οικονομικών και κοινωνικών κριτηρίων και β) για αδέλφια προπτυχιακούς φοιτητές στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες» (Β' 4617), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 81 παρ. 2 του ν. 4692/2020 (Α' 111), ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 10 Προϋποθέσεις και διαδικασία μετεγγραφής

«1. Φοιτητής, ο οποίος έχει ένα ή περισσότερα αδέλφια προπτυχιακούς φοιτητές δύναται να αιτηθεί μετεγγραφή αποκλειστικά κατά το πρώτο έτος των

σπουδών του, σύμφωνα με τη διαδικασία του παρόντος κεφαλαίου, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) τα αδέρφια σπουδάζουν σε Τμήματα Α.Ε.Ι./Α.Ε.Α. τα οποία εδρεύουν σε διαφορετικές Περιφερειακές Ενότητες και στις οποίες αα) δεν διαμένουν μόνιμα οι γονείς τους, αβ) τα ίδια ή οι γονείς τους δεν έχουν την πλήρη κυριότητα κατοικίας και αγ) τα ίδια ή οι γονείς τους δεν έχουν επικαρπία κατοικίας, β)...2. Ως προς τις μετεγγραφές του παρόντος άρθρου, εφαρμόζεται η ακόλουθη διαδικασία: α) ο φοιτητής δύναται να μετεγγραφεί σε αντίστοιχο Τμήμα, το οποίο εδρεύει στην Περιφερειακή Ενότητα φοίτησης του αδελφού, υπό την προϋπόθεση ότι ο αδελφός του αιτούντος μετεγγραφή φοιτητή, θα υποβάλει μέσω του ιδίου Πληροφοριακού Συστήματος, υπεύθυνη δήλωση περί παραμονής του καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησής του στη Σχολή ή στο Τμήμα φοίτησής του και περί μη άσκησης του δικαιώματος μετεγγραφής του, β) εάν δεν υπάρχει αντίστοιχο Τμήμα στην Περιφερειακή Ενότητα φοίτησης του αδελφού, ο φοιτητής δύναται να μετεγγραφεί σε αντίστοιχο Τμήμα το οποίο εδρεύει στην Περιφερειακή Ενότητα της μόνιμης κατοικίας των γονέων του ή της Περιφερειακής Ενότητας στην οποία ο ίδιος ή οι γονείς του έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας, κατά τις ειδικότερες διακρίσεις της παρ.1 στοιχ. α' και υπό την προϋπόθεση ότι ο αδελφός του αιτούντος μετεγγραφή φοιτητή, θα υποβάλει μέσω του ιδίου Πληροφοριακού Συστήματος, υπεύθυνη δήλωση περί παραμονής του καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησής του στη Σχολή ή στο Τμήμα φοίτησής του και περί μη άσκησης του δικαιώματος μετεγγραφής του, γ) εάν δεν πληρούνται τα ανωτέρω κριτήρια, και υπό την προϋπόθεση ότι ο ένας εκ των αδελφών φοιτητών βρίσκεται στο πρώτο έτος σπουδών, τα αδέρφια δύνανται να μετεγγραφούν από κοινού σε αντίστοιχα Τμήματα τα οποία εδρεύουν σε άλλη Περιφερειακή Ενότητα, πλην Αττικής και Θεσσαλονίκης...3. Κατ' εξαίρεση της παρ. 2 σε περίπτωση που το κατά κεφαλήν εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, τα αδέρφια φοιτητές δύνανται να μετεγγραφούν από κοινού σε αντίστοιχο Τμήμα της Περιφερειακής Ενότητας στην οποία: α) τα αδέρφια φοιτητές ή οι γονείς του διαμένουν μόνιμα, ή αβ) τα ίδια ή οι γονείς τους έχουν την πλήρη κυριότητα κατοικίας ή αγ) τα ίδια ή οι γονείς τους έχουν επικαρπία κατοικίας...».

Άρθρο 12 Διαδικασία υποβολής αίτησης μετεγγραφής/μετακίνησης

«1. Σε αποκλειστική προθεσμία που ανακοινώνεται από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, οι δικαιούχοι φοιτητές υποβάλλουν μέσω ηλεκτρονικής εφαρμογής του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων αίτηση στην οποία δηλώνουν το αντίστοιχο Τμήμα ή Σχολή και τα στοιχεία του αδελφού φοιτητή... Στην ανωτέρω ηλεκτρονική αίτηση οι δικαιούχοι μετεγγραφής δεσμεύονται να υποβάλουν τα δικαιολογητικά, τα οποία αποδεικνύουν την εγκυρότητα των δηλωθέντων στοιχείων. Η ηλεκτρονική αίτηση επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης κατά την έννοια και με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α' 75). 2...5. Μετά την επεξεργασία των αιτήσεων καταρτίζεται ονομαστικός πίνακας ανά Σχολή ή Τμήμα των αιτούντων τη χορήγηση μετεγγραφής. 6. Ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Ανώτατης Εκπαίδευσης κυρώνει τον πίνακα υπό την αίρεση του ελέγχου των δικαιολογητικών, που οι δικαιούχοι μετεγγραφής δεσμεύθηκαν στην αίτησή τους να προσκομίσουν, προκειμένου να ελεγχθούν από την οικεία Γραμματεία της Σχολής ή του Τμήματος στο οποίο είναι επιθυμητή η μετεγγραφή. 7. Η ανωτέρω απόφαση κύρωσης του πίνακα των δικαιούχων μετεγγραφής ανά Σχολή ή Τμήμα κοινοποιείται στις Γραμματείες των οικείων Σχολών/Τμημάτων. Οι δικαιούχοι μετεγγραφής ενημερώνονται μέσω του ηλεκτρονικού πληροφοριακού συστήματος και καλούνται να καταθέσουν στη Γραμματεία της Σχολής ή του Τμήματος υποδοχής όλα τα δικαιολογητικά, που είχαν δεσμευθεί στην αίτησή τους ότι θα υποβάλλουν. 8. Οι Γραμματείες των Σχολών/Τμημάτων ενημερώνουν με κάθε πρόσφορο μέσο και εντός ευλόγου χρόνου τον υποψήφιο μετά από τον έλεγχο των δικαιολογητικών του, εάν γίνεται δεκτός για εγγραφή στη Σχολή/Τμήμα υποδοχής, ώστε να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για τη διαγραφή του από τη Σχολή/Τμήμα προέλευσης και την ολοκλήρωση της εγγραφής του στη Σχολή/Τμήμα υποδοχής. 9 ...».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις ανωτέρω διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

15. Με τη διάταξη του άρθρου 43 παρ. 2, εδ. β' του Συντάγματος προβλέπεται ότι φορείς της εξουσιοδότησης για την έκδοση πράξεων κανονιστικού

χαρακτήρα μπορεί να είναι και άλλα, εκτός του Προέδρου της Δημοκρατίας, όργανα της Διοίκησης, εφόσον πρόκειται περί ειδικότερων θεμάτων με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό. Ως ειδικότερα θέματα, για τη ρύθμιση των οποίων επιτρέπεται η παροχή εξουσιοδότησης σε άλλα πλην του Προέδρου της Δημοκρατίας όργανα, νοούνται εκείνα τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση με την ουσιαστική ρύθμιση, που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, μερικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος, που αποτελεί το αντικείμενο της νομοθετικής ρύθμισης και ρυθμίζονται ήδη, σε γενικό έστω, αλλά πάντως ορισμένο πλαίσιο από την εξουσιοδοτική διάταξη του τυπικού νόμου (ΟΛΑΠ 11/2017, ΟΛΣΤΕ 1892/2010). Αυτονόητο και αυτόδηλο περιορισμό ωστόσο στην κανονιστική δράση της διοίκησης συνιστούν τα ίδια τα όρια της εξουσιοδότησης. Κανονιστικές πράξεις της διοίκησης που στερούνται εξουσιοδοτικής κάλυψης είναι νομικά ανίσχυρες. Απαιτείται, δηλαδή, στην περίπτωση αυτή να περιέχει το νομοθετικό κείμενο όχι απλώς τον καθ' ύλη προσδιορισμό του αντικειμένου της εξουσιοδότησης, αλλά επιπλέον και την ουσιαστική του ρύθμιση, έστω και σε γενικό, αλλά ορισμένο πλαίσιο (ΣΤΕ 875/2019 σκ. 11, 2755/2019 σκ. 6, 414/2017 σκ. 8, ΟΛΣΤΕ 235/2012 σκ. 6, ΟΛΣΤΕ 1892/2010 σκ. 6, κ.ά.)

16. Το νέο νομοθετικό πλαίσιο (άρθρα 72-81 του ν. 4692/2020) για τις μετεγγραφές αποσκοπεί στον εξορθολογισμό του συστήματος μετεγγραφών φοιτητών, με στόχο ένα αποτελεσματικό και αξιοκρατικό σύστημα μετεγγραφών που θα διασφαλίζει, κατά το δυνατό, πιο ομοιόμορφη κατανομή των φοιτητών στα κεντρικά Ιδρύματα και πιο ορθολογική και αποτελεσματική οργάνωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εν γένει. Με το άρθρο 72 του ν. 4692/2020 (Α' 111) δίνονται οι αναγκαίοι ορισμοί για την εφαρμογή του νόμου, ενώ στη διάταξη του άρθρου 73 ορίζεται ότι στις κατηγορίες των δικαιούχων μετεγγραφής, εντάσσονται και οι μετεγγραφές αδελφών φοιτητών. Στο εν λόγω άρθρο ορίζονται και οι γενικές προϋποθέσεις μετεγγραφών, μεταξύ των οποίων, η ύπαρξη αντιστοιχίας μεταξύ των Τμημάτων προέλευσης και μετεγγραφής. Από τις παρατεθείσες διατάξεις σε συνδυασμό με την αιτιολογική έκθεση του τελευταίου αυτού νόμου προκύπτει ότι στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων ανατέθηκε η αρμοδιότητα για την έκδοση απόφασης, με την οποία γίνεται ο καθορισμός της αντιστοιχίας των τμημάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, προκειμένου να καταστεί δυνατή η

εφαρμογή των σχετικών με τις μετεγγραφές των φοιτητών και σπουδαστών εσωτερικού διατάξεων (ΟΛΣΤΕ 1013/2013, σκ. 10).

17. Περαιτέρω, κατά την ενώπιον του Τμήματος συζήτηση μεταξύ των μελών αυτού, διατυπώθηκαν δύο γνώμες:

18. Κατά τη **γνώμη της πλειοψηφίας**, η οποία απαρτίστηκε από την Πρόεδρο του Τμήματος, Νίκη Μαριόλη, Αντιπρόεδρο Ν.Σ.Κ. και τους Κωνσταντίνο Γεωργάκη, Βασίλειο Καραγεώργο, Ευάγγελο Μαρίνη, Περικλή Αγγέλου, Ευστράτιο Ηλιαδέλη και Ξανθή Μπασάκου, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους (**ψήφοι 7**), με την οποία συντάχθηκε και η εισηγήτρια, Επιστήμη-Μαρία Μουστακάτου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ., (γνώμη χωρίς ψήφο), έγιναν δεκτά τα εξής:

19. Με το άρθρο 76 παρ.1 καθορίζονται και εξειδικεύονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις για τις μετεγγραφές αδελφών που αποτελούν και τη δεύτερη μεγάλη κατηγορία μετεγγραφών. Σύμφωνα με τις διατάξεις του ανωτέρω άρθρου δύναται να αιτηθεί μετεγγραφή ο φοιτητής, ο οποίος έχει ένα ή περισσότερα αδέρφια προπτυχιακούς φοιτητές, εφόσον, μεταξύ άλλων, τα αδέρφια σπουδάζουν σε Τμήματα Α.Ε.Ι./Α.Ε.Α., τα οποία εδρεύουν σε διαφορετική Περιφερειακή Ενότητα τόσο μεταξύ τους όσο και από την Περιφερειακή Ενότητα στην οποία διαμένουν μόνιμα οι γονείς ή οι ίδιοι ή οι γονείς τους έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας. Ως προς τις μετεγγραφές της παραγράφου 1 του ανωτέρω άρθρου, εφαρμόζεται η ακόλουθη διαδικασία σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 76 του ν. 4692/2020 (Α' 111) : α) ο φοιτητής δύναται να μετεγγραφεί σε αντίστοιχο Τμήμα, το οποίο εδρεύει στην Περιφερειακή Ενότητα φοίτησης του αδελφού, β) εάν δεν υπάρχει αντίστοιχο Τμήμα στην Περιφερειακή Ενότητα φοίτησης του αδελφού, ο φοιτητής δύναται να μετεγγραφεί σε αντίστοιχο Τμήμα το οποίο εδρεύει στην Περιφερειακή Ενότητα της μόνιμης κατοικίας των γονέων του ή της Περιφερειακής Ενότητας στην οποία ο ίδιος ή οι γονείς του έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας, γ) εάν δεν πληρούνται τα ανωτέρω κριτήρια, τα αδέρφια δύνανται να μετεγγραφούν από κοινού σε αντίστοιχα Τμήματα, τα οποία εδρεύουν σε άλλη Περιφερειακή Ενότητα, πλην Αττικής και Θεσσαλονίκης. Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση που το κατά κεφαλήν εισόδημα του αιτούντος δεν υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, τα αδέρφια φοιτητές δύνανται να μετεγγραφούν από κοινού σε αντίστοιχο Τμήμα

της Περιφερειακής Ενότητας, στην οποία οι ίδιοι ή οι γονείς τους διαμένουν μόνιμα ή έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας.

20. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του ν. 4692/2020 (Α΄ 111), οι βασικές αλλαγές στο άρθρο 76 «αφορούν στην προσθήκη της δυνατότητας μετεγγραφής στην Περιφερειακή Ενότητα όπου ο αιτών ή οι γονείς του έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας. Επιπλέον δε, τα οικονομικά κριτήρια (12.500 και 5.000 ευρώ για πλήρη οικονομική δυσχέρεια) αναφέρονται για πρώτη φορά ρητά στον νόμο και λαμβάνεται και εδώ υπόψη ο μέσος όρος της τελευταίας τριετίας του ατομικού η οικογενειακού εισοδήματος του αιτούντος αδελφού. Σε ό,τι αφορά την περίπτωση της «πλήρους οικονομικής δυσχέρειας», προβλέπεται η δυνατότητα μετεγγραφής αδελφών φοιτητών μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα όπου διαμένουν οι γονείς τους ή έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας και όχι σε κάποια τρίτη Περιφερειακή Ενότητα».

21. Ακολουθώντας, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 81 παρ. 2 του ν. 4692/2020 (Α΄ 111), εκδόθηκε η με αριθμ.142413/Ζ1/19-10-2020 απόφαση του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων (Β΄ 4617), με την οποία ρυθμίζονται θέματα μετεγγραφών για τα αδέρφια με προπτυχιακούς φοιτητές. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 παρ. 1 περ. α΄ της ως άνω απόφασης φοιτητής, ο οποίος έχει ένα ή περισσότερα αδέρφια προπτυχιακούς φοιτητές δύναται να αιτηθεί μετεγγραφή αποκλειστικά κατά το πρώτο έτος των σπουδών του, εφόσον, μεταξύ άλλων, τα αδέρφια σπουδάζουν σε Τμήματα Α.Ε.Ι./Α.Ε.Α. τα οποία εδρεύουν σε διαφορετικές Περιφερειακές Ενότητες και στις οποίες αα) δεν διαμένουν μόνιμα οι γονείς τους, αβ) τα ίδια ή οι γονείς τους δεν έχουν την πλήρη κυριότητα κατοικίας και αγ) τα ίδια ή οι γονείς τους δεν έχουν επικαρπία κατοικίας, με την ακόλουθη διαδικασία, που ορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 10, δηλαδή: α) ο φοιτητής δύναται να μετεγγραφεί σε αντίστοιχο Τμήμα, το οποίο εδρεύει στην Περιφερειακή Ενότητα φοίτησης του αδελφού, β) εάν δεν υπάρχει αντίστοιχο Τμήμα στην Περιφερειακή Ενότητα φοίτησης του αδελφού, ο φοιτητής δύναται να μετεγγραφεί σε αντίστοιχο Τμήμα το οποίο εδρεύει στην Περιφερειακή Ενότητα της μόνιμης κατοικίας των γονέων του ή της Περιφερειακής Ενότητας στην οποία ο ίδιος ή οι γονείς του έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας, κατά τις ειδικότερες διακρίσεις της παρ.1 στοιχ. α΄ και γ) εάν δεν

πληρούνται τα ανωτέρω κριτήρια, και υπό την προϋπόθεση ότι ο ένας εκ των αδελφών φοιτητών βρίσκεται στο πρώτο έτος σπουδών, τα αδέλφια δύνανται να μετεγγραφούν από κοινού σε αντίστοιχα Τμήματα τα οποία εδρεύουν σε άλλη Περιφερειακή Ενότητα, πλην Αττικής και Θεσσαλονίκης. Επιπλέον, κατ' εξαίρεση της ανωτέρω παραγράφου 2 σε περίπτωση που το κατά κεφαλήν εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, τα αδέλφια φοιτητές δύνανται να μετεγγραφούν από κοινού σε αντίστοιχο Τμήμα της Περιφερειακής Ενότητας στην οποία: α) τα αδέλφια φοιτητές ή οι γονείς τους διαμένουν μόνιμα, ή αβ) τα ίδια ή οι γονείς τους έχουν την πλήρη κυριότητα κατοικίας ή αγ) τα ίδια ή οι γονείς τους έχουν επικαρπία κατοικίας.

22. Εξάλλου, όπως ορίζεται στο άρθρο 12 της ως άνω κατ' εξουσιοδότηση εκδοθείσας υπουργικής απόφασης, οι δικαιούχοι μετεγγραφής φοιτητές υποβάλλουν μέσω ηλεκτρονικής εφαρμογής του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων αίτηση στην οποία δηλώνουν το αντίστοιχο Τμήμα ή Σχολή και τα στοιχεία του αδελφού φοιτητή και με την οποία οι δικαιούχοι μετεγγραφής δεσμεύονται να υποβάλουν τα δικαιολογητικά, τα οποία αποδεικνύουν την εγκυρότητα των δηλωθέντων στοιχείων. Μετά την επεξεργασία των αιτήσεων καταρτίζεται ονομαστικός πίνακας ανά Σχολή ή Τμήμα των αιτούντων τη χορήγηση μετεγγραφής. Ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Ανώτατης Εκπαίδευσης κυρώνει τον πίνακα υπό την αίρεση του ελέγχου των δικαιολογητικών, που οι δικαιούχοι μετεγγραφής δεσμεύθηκαν στην αίτησή τους να προσκομίσουν, προκειμένου να ελεγχθούν από την οικεία Γραμματεία της Σχολής ή του Τμήματος στο οποίο είναι επιθυμητή η μετεγγραφή. Οι Γραμματείες των Σχολών/Τμημάτων ενημερώνουν με κάθε πρόσφορο μέσο και εντός ευλόγου χρόνου τον υποψήφιο μετά από τον έλεγχο των δικαιολογητικών του, εάν γίνεται δεκτός για εγγραφή στη Σχολή/Τμήμα υποδοχής, ώστε να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες.

23. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών απέρριψε την αίτηση του Φ.Κ. για τη μετεγγραφή του από το Τμήμα Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών στην ως άνω Σχολή του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, με την αιτιολογία ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις μετεγγραφής που ορίζονται στην περίπτωση Γ1 α' του κεφαλαίου Γ' της με αριθμ. 121935/Ζ1/05-10-2022 εγκυκλίου του Υπουργείου Παιδείας και

Θρησκευμάτων σχετικά με τις μετεγγραφές ακαδημαϊκού έτους 2022-2023, καθόσον οι γονείς του, βάσει των κατατεθέντων δικαιολογητικών, διαθέτουν ακίνητο στην Αθήνα, δηλαδή στην Περιφερειακή Ενότητα όπου φοιτά ο αδελφός του και όπου υφίσταται αντίστοιχη Σχολή, ενώ η περίπτωση του δεν εμπίπτει στην εξαίρεση του άρθρου 76 παρ. 4 του ν. 4692/2020 (Α' 111), κατά την οποία τα αδέρφια φοιτητές δύνανται, λόγω της πλήρους οικονομικής αδυναμίας, να μετεγγραφούν από κοινού σε αντίστοιχο Τμήμα της Περιφερειακής Ενότητας στην οποία οι ίδιοι ή οι γονείς τους διαμένουν μόνιμα ή έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κυριότητας. Ακολούθως, ο αιτών την μετεγγραφή άσκησε την από 03-01-2023 ένσταση κατά της απορριπτικής απόφασης περί μετεγγραφής της οικείας Σχολής. Η εν λόγω ένσταση, με την οποία ο αιτών ισχυρίζεται ότι η διάταξη του άρθρου 10 παρ. 1 της με αριθμ. 142413/Ζ1/19-10-2020 απόφασης του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων (Β' 4617) έχει τεθεί καθ' υπέρβαση της νομοθετικής εξουσιοδότησης και έρχεται σε αντίθεση με τη διάταξη του άρθρου 76 παρ. 1 του ν. 4692/2020 (Α' 111), στερείται νομίμου βάσεως. Ειδικότερα, στο άρθρο 76 παρ.1 του ίδιου ως άνω νόμου ορίζονται οι προϋποθέσεις μετεγγραφής φοιτητών που έχουν ένα ή περισσότερα αδέρφια προπτυχιακούς φοιτητές. Απαραίτητη προϋπόθεση, μεταξύ άλλων, είναι τα αδέρφια να σπουδάζουν σε Τμήματα Α.Ε.Ι., τα οποία εδρεύουν σε διαφορετική Περιφερειακή Ενότητα τόσο μεταξύ τους όσο και από την Περιφερειακή Ενότητα στην οποία διαμένουν μόνιμα οι γονείς ή οι ίδιοι ή γονείς τους έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας. Στην περίπτωση που συντρέχει αυτή η προϋπόθεση τότε ο φοιτητής δύνανται, σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 76 παρ.3 του ίδιου ως άνω νόμου διαδικασία, να μετεγγραφεί σε αντίστοιχο Τμήμα, το οποίο εδρεύει στην Περιφερειακή Ενότητα φοίτησης του αδελφού του και, μόνο στην περίπτωση που δεν υπάρχει αντίστοιχο Τμήμα σε αυτήν την Περιφερειακή Ενότητα, δύνανται ο φοιτητής να μετεγγραφεί σε αντίστοιχο Τμήμα το οποίο εδρεύει στην Περιφερειακή Ενότητα της μόνιμης κατοικίας των γονέων του ή στην Περιφερειακή Ενότητα στην οποία ο ίδιος ή οι γονείς του έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας. Επομένως, η προσθήκη με το άρθρο αυτό της δυνατότητας μετεγγραφής φοιτητή στην Περιφερειακή Ενότητα όπου, μεταξύ άλλων, ο αιτών ή οι γονείς του έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση, δεν αφορά,

όπως προκύπτει από τη γραμματική διατύπωση του νόμου, την παράγραφο 1 περ. α΄ του άρθρου 76 του ν. 4692/2020 (Α΄ 111), αλλά την παράγραφο 3 περ. β΄, του ανωτέρω άρθρου. Περαιτέρω, μόνο κατ΄ εξαίρεση, όταν δηλαδή συντρέχουν λόγοι πλήρους οικονομικής αδυναμίας, δύνανται από κοινού οι φοιτητές να μετεγγραφούν σε αντίστοιχο Τμήμα της Περιφερειακής Ενότητας στην οποία, μεταξύ άλλων, οι γονείς έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας.

Υπό την αντίθετη εκδοχή, η δυνατότητα μετεγγραφής φοιτητή, στην Περιφερειακή Ενότητα στην οποία οι γονείς του έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κυριότητας, θα συνιστούσε καταστρατήγηση των διατάξεων του άρθρου 76 παρ.1 περ. α΄, με το οποίο τίθενται οι προϋποθέσεις της μετεγγραφής σε αντίθεση με την παρ.3, με την οποία ορίζεται η διαδικασία μετεγγραφής, εφόσον όμως συντρέχουν οι προβλεπόμενες από τον νόμο προϋποθέσεις. Άλλωστε, ακόμη και υπό την εκδοχή, ότι σκοπός του νομοθέτη είναι να αποφευχθούν τα τρία νοικοκυριά, αυτός επιτυγχάνεται με τη ρύθμιση του άρθρου 76 παρ. 1 περ. α΄, καθόσον η φοίτηση έστω και του ενός φοιτητή σε Περιφερειακή Ενότητα, στην οποία οι γονείς έχουν δικαίωμα κυριότητας ή επικαρπίας, έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των τριών νοικοκυριών και επομένως και των δαπανών.

Κατόπιν των προεκτεθέντων, η διάταξη του άρθρου 10 παρ. 1 της με αριθμ. 142413/Ζ1/19-10-2020 απόφασης του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων (Β΄ 4617) είναι εντός των ορίων της νομοθετικής εξουσιοδότησης και δεν έρχεται σε αντίθεση με τη διάταξη του άρθρου 76 παρ. 1 του ν. 4692/2020 (Α΄ 111) και, επομένως, η Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου δεν υποχρεούται να ανακαλέσει την από 28-11-2022 απορριπτική απόφασή της περί μετεγγραφής του Φ.Κ., καθόσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις μετεγγραφής του άρθρου 76 παρ. 1 περ. α΄.

24. Κατά τη γνώμη της μειοψηφίας, η οποία απαρτίστηκε από τους: Αικατερίνη Γρηγορίου, Αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και Χρήστο Μητκίδη, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους (**ψηφοί 2**), έγιναν δεκτά τα εξής:

Από τις διατάξεις του άρθρου 76 παρ. 1, περ΄ α του ν. 4692/2020 σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παραγράφου 3 περ. β΄ του ίδιου άρθρου (και

αντίστοιχα των παραγράφων 1 και 2 της υπουργικής απόφασης 1472/2020, η οποία επαναλαμβάνει, κατ' ουσία, τη ρύθμιση του νόμου), στην οποία αναφέρεται ότι τα αδέρφια δύνανται να μετεγγραφούν από κοινού σε αντίστοιχα Τμήματα, τα οποία εδρεύουν στην Περιφερειακή Ενότητα, πλην Αττικής και Θεσσαλονίκης, στην οποία οι γονείς έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας, όταν δεν υπάρχει αντίστοιχο Τμήμα με το Τμήμα εισαγωγής του πρωτοετή φοιτητή στην περιφερειακή ενότητα που φοιτά ο αδελφός του ή σε εκείνη της μόνιμης κατοικίας των γονέων ή στην περιφερειακή ενότητα στην οποία οι γονείς ή ο ίδιος ο αιτών έχουν κατοικία κατά πλήρη κυριότητα ή επικαρπία, συνάγεται ότι η βούληση του νομοθέτη ήταν η ελάφρυνση της οικογένειας που επιβαρύνεται με τα έξοδα φοίτησης περισσότερων του ενός τέκνων χωρίς υπέρμετρη επιβάρυνση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων Αθήνας και Θεσσαλονίκης. Επομένως, από τη συνδυαστική ερμηνεία των διατάξεων αυτών, καθώς και από το σύνολο των διατάξεων της ρύθμισης που παρατίθενται στο νομικό μέρος της γνωμοδότησης, συνάγεται ότι η ύπαρξη κατοικίας στην περιφερειακή ενότητα στην οποία φοιτά ο αδελφός του αιτούντος πρωτοετή φοιτητή δεν αποτελεί κώλυμα για την εκεί μετεγγραφή του (όπως, αντίθετα, θα αποτελούσε κώλυμα η ύπαρξη κατοικίας στην Περιφερειακή ενότητα που εδρεύει το Τμήμα στο οποίο εισήχθη ο αιτών την μετεγγραφή αδελφός). Ενόψει τούτων, κατά τη γνώμη αυτή, πρέπει να γίνει δεκτή η ένσταση του αιτούντος και να ανακληθεί η απορριπτική της μετεγγραφής απόφαση της Σχολής, χωρίς, όμως, αυτό να επηρεάζει το κύρος άλλων αποφάσεων με τις οποίες εγκρίνονται αιτήσεις μετεγγραφής άλλων φοιτητών.

Απάντηση

25. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ε' Τμήμα) γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, ως εξής:

α) Η διάταξη του άρθρου 10 παρ. 1 της με αριθμ. 142413/Ζ1/19-10-2020 απόφασης του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων (Β' 4617) δεν έχει εκδοθεί καθ' υπέρβαση των ορίων της νομοθετικής εξουσιοδότησης του άρθρου 81 παρ. 2 του ν.4692/2020 (Α' 111) και δεν είναι αντίθετη με το άρθρο 76 παρ. 1 του ν. 4692/2020 (Α' 111) και, επομένως, η Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου δεν υποχρεούται να ανακαλέσει την απορριπτική απόφασή της και να κάνει δεκτή την αίτηση

μετεγγραφής του Φ.Κ. και β) εφόσον η απάντηση στο εν λόγω ερώτημα είναι αρνητική, παρέλκει η εξέταση του δεύτερου υποερωτήματος.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 15-06-2023

Η Πρόεδρος

Η Εισηγήτρια

Νίκη Μαριόλη
Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Επιστήμη-Μαρία Μουστακάτου
Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ.